

NEZAINTERESIRANOST IN MOTNJE POZORNOSTI

Odgovarja mag. Katarina Kesič Dimić, na Ringaraja strokovnjaki

(objavljeno na www.ringaraja.net, december 2011)

VPRAŠANJE:

Pozdravljeni,

sem mama 3 otrok, starih 12, 11 in 1 leto. Naj vam na kratko opišem problem, s katerim se srečujemo zadnjih nekaj let. Starejši sin (12 let) je popolnoma nezainteresiran za šolo in šolske obveznosti, vse od prvega razreda dalje. Nezainteresiranost se kaže tako, da mu je popolnoma vseeno ali ima narejeno nalogo ali ne, ali ima vse potrebščine ali ne, ali dobi slabo ali dobro oceno. Kljub temu, da je za vsako dobro oceno pohvaljen, pa tudi za slabo, če le vemo, da se je zanjo trudil, a mu preprosto ni šlo. Že od samega začetka so popoldnevi v veliki meri posvečeni njemu, njegovim nalogam, učenju, predvsem pa vsakodnevnom prepričevanju, da se sploh loti dela, kajti vedno najde nešteto izgovorov, da skrene s poti in je potrebno ogromno energije, da ga spet spravimo na pravo pot. Noben predmet ga ne zanima. Iz šole pride z neurejenimi, nečitljivimi zapiski, najbolj zaskrbljujoče pa je to, da ne ve, kaj so se sploh učili. Moja naloga od prvega dne njegovega šolanja je ta, da ga vsak dan vprašam, kako je bilo v šoli, kaj so se novega naučili, ali ima kaj naloge (če ga ne vprašam, je pač ne naredi) mu pomagam pri domači nalogi, razložim snov, nikoli pa ne delam nalog, seminarских nalog in projektov namesto njega. Vse to ga seveda zelo moti, saj pravi, da nobeden od staršev njegovih sošolcev ne sprašuje in ne pregleduje domačih nalog, preprosto v njegovem jeziku, jim ne teži. No in sem poskusila dva meseca tudi s tem, da sem mu preprosto zaupala, da je dovolj zrel, da bo samostojno opravil svoje obveznosti. Sem mu samo povedala, da sem mu na razpolago, če česa ne bo razumel, drugače pa je šola izključno njegova odgovornost. In rezultat na naslednjih govorilnih urah je bil ta, da je bil redno brez domačih nalog in potrebščin, ocene pa so mu s 3 in 4 padle na 1 in 2. Poskusno nacionalno preverjanje znanja v 6. razredu je zaključil s samimi nezadostnimi. Problem je torej tudi v tem, da stvari, ki se jih nauči, naslednji dan že pozabi. Veliko smo se pogovarjali tudi s svetovalnimi delavci na šoli, ki so sicer rekli, da ima sin probleme predvsem kar se tiče

pozornosti, da učno pa ni tako zelo problematičen, da imajo še mnogo hujše primere. Seveda ni, samo ne razumejo pa, koliko ur vsak dan je potrebno z njim delati, da doseže oceno 3 ali 4, pa ne zato, ker ne bi bil sposoben dobiti take ocene, ampak zaradi popolne nezainteresiranosti.

Vsak dan znova se sprašujem, kje sva z možem pri vzgoji zgrešila. Vedno smo se mu zelo posvečali in mu bili na voljo. Imam kar malo slabo vest, ker sta 11 letna hči in 1 letni sin kar malo prikrajšana in sta deležna precej manjše pozornosti, predvsem pa imamo manj časa zanju, kar pa seveda ni prav. K sreči je hči zelo odgovorna punca, kar pa ne pomeni, da ne rabi staršev. Tudi glede zglada sem precej razmišljala. Pa ne najdem vzroka. Oba z možem sva zelo delavna, disciplinirana. Sama trenutno zaključujem magisterij, tako da sin lahko dejansko vidi, kako pomembno se je učiti. To mu tudi večkrat povemo in pokažemo na posameznih primerih, kako pomembno je znanje. Npr. poglej, če ne boš znal izračunati površine, ne boš vedel koliko ploščic moraš naročiti, ko boš opremiljal kopalnico ali pa če stvar stane 5 evrov in 20 centov in ti plačaš z 10 evri, moraš vedeti, koliko denarja ti mora prodajalka vrniti,... Pa da ne bo pomote. Od njega ne pričakujemo, da bo odličnjak, da bo domov nosil petice. Le to, da bo razumel, da je pač šola njegova dolžnost, da bo imel veselje vsaj do kakšnega predmeta (razumljivo je, da ne do vseh), da bo postal bolj odgovoren in samostojen.

Obiskovala sva tudi Svetovalni center za otroke, najstnike in starše na Gotski v Ljubljani, pa so si ga 2 leti dobesedno podajali med seboj in delali neke teste, z leti pa se je situacija s pozornostjo samo še slabšala. Zanima me še, ali obstajajo specialni pedagogi, ki se ukvarjajo s tovrstnimi težavami in delajo samostojno (plačljivo)?

Se opravičujem, ker sem se preveč na široko razpisala. Najlepša hvala za odgovor.

Verjamem, da ima vaš najstarejši sin močna področja, torej področja na katerih je dober in ga tudi zanimajo. Če jih še niste prepoznali, je zadnji čas, da jih začnete odkrivati. Z ojačanjem močnih področij se bo namreč izboljšala njegova samopodoba in samozaupanje. Prav tako boste s tem dobili orodje, ki ga boste lahko uporabljali za motiviranje in kaznovanje

(npr. otroku, ki zelo rad trenira košarko, kot ultimat za obisk treninga lahko postavimo šolske obveznosti).

Dobro je, da imate natančno izdelano predstavo o vlogi staršev pri šolskih obveznostih. Starši so mentorji, spodbujevalci in opomniki, niso pa izvajalci domačih nalog in učenja. Dobro je tudi, da ste se odločili, da ga postavite na lastne noge (z upanjem, da je že dovolj zrel), vendar ste ta postopek speljali preveč naglo in agresivno. Otrok, ki se nikoli ni bil navajen sam učiti (in delati domače naloge), se tega ne bo naučil čez noč, ker mu starši to preprosto zabičajo. Vaš sin potrebuje trening – če ste prej vedno sedeli ob njem, ga morate sedaj precizno in po obrokih učiti, da vas ne bo ob njemu. Dajete mu majhne zadolžitve in preverjate učinkovitost. Pustite ga na primer za 10 minut samega in pridete v kontrolo. Potem počasi in z občutkom to obdobje raztegujete in fant se bo naučil delati sam (opozarjam vas, da bo šlo to zelo počasi – če boste uspešni in dosledni, bo trajalo najmanj do konca letošnjega šolskega leta). Otrok, ki mu starši ves čas stojijo za zvezkom, se nauči nemoči in niti nima občutka lastne uspešnosti (zato se ne loteva težjih nalog v šoli, čeprav bi jih glede na sposobnosti zlahka rešil).

Če hitro pozabi naučeno, je najverjetneje težava v neučinkovitih metodah in strategijah učenja. Za učenje porabi veliko časa in je neuspešen, kar pomeni, da informacij ne obdela na načine, ki bi bili njemu ustrezni.

Čas je, da z njim počasi pričnete trgati simbiotske vezi in tudi mlajšima otrokoma naklonite čas in pozornost.

Težave, ki jih omenjate, so precej resne, zato jih težko rešujemo pa taki poti. Svetovala bi vam obisk pri strokovnjaku. Oglasite se lahko tudi pri meni (katarina.kesicdimic@gmail.com). Poskušali bomo najbolje za vašega otroka in vašo družino, vendar ne pričakujte čudeža.